

Nebojím se výšek ani hloubek

autor: Martina Vlčková

V roce 2013 debutovala experimentální prózou *Koho vypijou lišky*, o pět let později napsala sbírku povídek *Místa ve tmě*. Teď spisovatelku Lidmilu Kábrtovou čeká vydání její třetí knížky. Pojmenovala ji *Čekání na spoušť* a v osmi příbězích v ní vypráví o špatných rozhodnutích, nepochopení i naději.

foto: Ján Sýkora

Host, 299 Kč, vychází 14. října

Vaše novinka se na pultech knihkupectví objeví za pár dní. Schválně, co se vám honí hlavou?

Jsem nervózní. Dala jsem tě knize tři roky svého života – noci, víkendy, dovolené. Dohledávala jsem spoustu informací, věcí, o nichž jsem předtím nevěděla vůbec nic. Mnoho údajů jsem také konzultovala s odborníky z velmi různorodých oblastí. A teď najednou budou mít slova, která znám jen z monitoru svého notebooku, podobu knihy. Dostanou se ke čtenářům. A já přemýšlím o tom, jak budou čtenáři ten příběh vnímat, zda o něm a jeho hrdinách budou přemýšlet.

Jací ti hrdinové tedy jsou? Prozradíte, co prožívají?

Čekání na spoušť je příběhem rodiny. Osmi lidí. Každý z nich je úplně jiný, každý prochází jiným úsekem svého života v jiné době. Zuzana jede k moři, aby vymazala děsivý sen. Josef se rozhodl vsadit všechno na jednu kartu. Jitka se stydí za faidy na blíž a nechce se s nikým srovnávat. Hana při náhodné cestě autem nalezne svoji babičku. Jarmila roky vzdorovala, ale teď jen touží odejít úplně tiše. Pavel našel klid při práci v lese a už nechce nic pokazit. Iveta obléká mrtvé a skrývá vytetovaného hada. A Libor prostě jen fotografuje. Patří k sobě, jsou svým způsobem rodina, přesto se mjejí. A křivdy a bolest se množí. I oni by však rádi věřili, že bude líp...

foto: Ilona Socharová

Takže se dá říct, že jde o obyčejné lidi?

Ano, moje postavy v knize – tři muži a pět žen – jsou naprosto normální lidé, stejní jako jsou třeba vaši sousedé v ulici. Ničím zvláštním se nevymykají a stejně jako ti sousedé i oni jdou nějak životem, a ta cesta je proměňuje. Některé k lepšímu, jiné k horšímu. Jinak jejich příběh začíná v padesátých letech a končí až současností.

Ve své předchozí knížce – povídkové sbírce *Místa ve tmě* jste vyprávěla pouze o ženách. Co ta změna? Jak to, že tentokrát došlo i na muže?

Já jsem už u „Míst“ říkala, že se muže „učím“ psát... Mimochodem i tam jeden muž byl – kněz Eliáš. Ve „Spoušti“ jsem se pokusila udělat krok dál, vidět život i mužským očima. Ale i tady mám zatím pořád víc těch ženských postav. Jak to tak vidím, v další knize na tom budu muset zapracovat, abych to nějak vyrovnala.

Mají situace, do nichž se postavy v románu dostávají, nějaký reálný základ? A najdeme tam třeba nějakou, která je vám hodně blízká?

Příběh je kompletně smyšlený. Já nikdy nepoužívám historky, které někde zaslechnu. Spíš mě fascinují místa, velmi jamné detaily, a teprve od nich odvinu něco dalšího. Vidím třeba na ulici prodávát dýně na Halloween, přede mnou

jede na jezdících schodech v metru žena s vytetovanou vlaštovkou na krku, u stánku na silnici nabízí Vietnamec igelitové draky... To jsou moje spouštěče příběhů. A postavy jsou mi svým způsobem blízké všechny. Když je píšu, snažím se nahlížet svět jejich očima. Ale je pravdou, že bližší jsou mi vždycky ty složitější, které se ale zároveň píší velmi obtížně. Asi proto, že s nimi „biju“ děle.

Co byste chtěla čtenářům prostřednictvím své nové knížky předat či vzkázat?

Jsem ráda, když čtenáře přečtení mojí knihy přiměje přemýšlet, když v něm příběh zanechá stopu. Když si najde cestu k mým postavám. Ale konkrétně čtenáři vzkázat nic nechci. Já jen vyprávím. V případě „Spouště“ o tom, jak těžké je porozumět nejen druhým, ale mnohdy i sám sobě a jak náročné je dokázat odpuštění. Jak si to čtenář přebere, to je jen na něm.

Je podle vás psaní knih spíš o sebedisciplíně, nebo o talentu?

Talent je důležitý, ale bez sebedisciplíny by to nešlo. Psát knihu, to jsou alespoň u mě hodiny a hodiny tichého sezení před počítačem, dohledávání si spousty informací, potřeby se soustředit. A taky škrtání a přepisování. A to bez trpělivosti a aspoň trochy sebedisciplíny není možné.

Jakou cestou jste se ke psaní vlastně dostala? Bavilo vás třeba už na základní škole?

Psala jsem od prvního momentu, kdy jsem se to ve škole naučila. První povídky, nebo spíš minipříběhy, mám už z doby, kdy mi bylo asi osm let. Vždycky jsem chtěla psát. Jenže jsem nevěděla, jak se k tomu dostat, tak jsem si řekla, že začnu jako novinářka a vystudovala jsem žurnalistiku. Na svoji první knihu jsem si počkala až do čtyřiceti a vznikla vlastně velkou náhodou.

Udržujete při psaní nějaký řád? Máte svoje pevné rituály?

Asi jediným pravidlem je čas, kdy sedám k počítači. Protože normálně pracuji, na psaní mi zbyvá čas jenom večer. A moje hlava si na to zvykla natolik, že i v dny, kdy mám třeba přes den volna, stejně začnu psát až s příchodem tmy.

A jak řešíte případné krize, kdy se člověk zasekne a neví, jak dál?

Zvednu se od počítače a jdu dělat něco jiného. Většinou něco péct, uklidňuje mě vidět rychlý výsledek. U toho pečeni ale přemýšlím nad tím, jak dál. A většinou na něco přijdu. V poslední době jsem taky začala chodit plavat. Sice mě to nebaví, ale je to jediný intenzivní pohyb, který jsem schopná nějak dlouhodobě dělat. I když jen proto, že když

26 jsem v tom bazénu, tak si říkám, že to přece nevzdám, když už jsem do té vody vlezla...

Ve světě písmen se pohybujete i v rámci svého civilního zaměstnání – pracujete na Fakultě stavební ČVUT v oddělení PR a marketingu. Jak moc těžké je psát o stavebnictví?

O stavebnictví píšu posledních dvacet let a baví mě to. Mám ráda různé technologie, postupy, zajímá mě dozvídat se, jak v principu věci fungují, poznávat nové věci ve vědě. A jsem ráda za skvělé lidi na fakultě, kteří mi dávají nahlédnout do svých fascinujících oborů a vysvětlují mi vše podstatné.

Do práce dojíždíte vlakem, který bývá u spisovatelů oblíbený – jako inspi-race i jako určitý čas pro sebe a svoje myšlenky. Jak je tomu u vás?

Ve vlaku jsem z velké části napsala svoji první knihu *Koho vypijou lišky*. Ale to bylo dáno tím, že je složená z příběhů na padesát slov, takových jednohubek, a ty jsem ve vlaku psát zvládala. Jinak tam ale psát neumím. Spíš jsou ty cesty pro mě pravidelným časem na čtení, takže pořád s sebou tahám nějakou knihu.

Co říká rodina vašim spisovatelským úspěchům?

Berou jako daný fakt, že píšu. A že občas někdy jedu číst nebo se sbalím na nějaký pobyt, kde sama v tichu píšu.

A jak své úspěchy a nepopíratelný fakt, že se vaše knížky čtenářům líbí, vnímáte vy sama?

Těší mě, když se mi čtenáři ozvou (zatím tedy spíš převážně čtenářky), že se jich moje kniha dotkla, že o ní přemýšlejí. Že myslí na její hrdiny a že jim to třeba připomnělo něco osobního, blízkého.

Se svými čtenáři se setkáváte při různých příležitostech, v polovině října za nimi vyjedete třeba na Podzimní knižní veletrh do Havlíčkova Brodu. Co vám takové akce dávají?

Mám setkání se čtenáři a veřejná čtení ráda. Osobní kontakt je pro mě důležitý, vidím, jak posluchač na text reaguje, co ho zajímá. Vlastní čtení mě přitom těší. S „Liškami“ například jezdím za studenty na střední školy, čtení mám pojeté hodně neformální a studenty to baví. Je to taková

Lidmila Kábrtová

Narodila se v roce 1971 v Náchodě. Vystudovala žurnalistiku na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze a později také obor marketingové komunikace na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. Několik let se věnovala žurnalistice, pak se zaměřila na oblast public relations, v níž pracuje už více než dvacet let. Knižně debutovala experimentální prózou *Koho vypijou lišky* (2013). V roce 2018 vydala sbírku povídek *Místo ve tmě*, za níž získala hlavní cenu Nadace Český literární fond. V polovině října jí vyjde román s názvem *Čekání na spoušť*. Je také autorkou rozhlasové hry pro děti *Šedivák* a napsala několik her v projektu *ČRo 3 Vltava – Minutové hry*. S rodinou žije nedaleko Nymburka. Více na www.hostbno.cz.

kombinace literatury a historie, kdy se třeba bavíme o tom, co si středověkáci představují, že se v osmdesátých letech mohlo a nemohlo.

Co vás v poslední době zaujalo z knižní nabídky?

Z české současné prózy určitě *Vrány* od Petry Dvořákové, *Listopád Aleny Mornštajnové*, *Kolem Jakuba* od Michala Vrby, *Kocovina* od Stanislava Berana, *Marie a Magdalény* od Lenky Horňákové-Čivade, *Ze světové Vrcholů vůdků* od Harlana Ellisona, *Stolek s citróny* od Juliana Barnese, *Přinesl* od Susanny Clarkové, *Nížiny* od Herty Müllerové,

Pohřbený obr od Kazua Ishigura, *Guzel Jachina* a její román *Zufejko otevírá oči*. A spousty dalších.

A co vám dělá radost, a není to psaní? Co vás nabíjí energií a dobrou náladou?

Moc ráda se podívám na dobrý film (což jsem teď kvůli psaní nestihala), miluju činohru (ale do divadel se v poslední době jít moc nedalo) a taky mě baví cestovat. Těší mě procházet městečky, pátrat po zajímavých věcech, nebojím se výšek ani hloubek, takže se ráda podívám na věže i do podzemí. ■

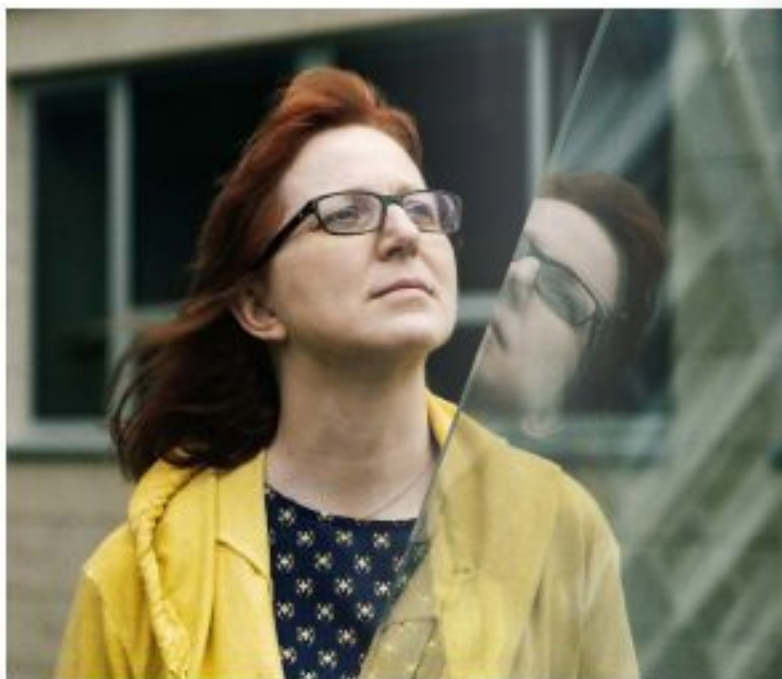

foto: David Konečný

Román Andrey Sedláčkové o ženě, která nechtěla být směšná, a stínech Milana Kundery

Vychází 14. října

